

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”
INSERȚII
se primesc după tarif la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

bonamente:
an . 520 Lei
an . 260 Lei
an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Confederație dunăreană?

Arad, 2 Octomvrie

nu e nouă. Ea a fost lansată încă de când se desfășurau pe vremea conferinței de la noua hartă a Europei centrale. În desorientarea generală, în disperarea statelor cari pierdeau războiul, și nădejile, fan-diplomatică se îndelețnicea să aliaze și federațiuni cari să existe pe viitor a țărilor pierdeau „imperiu”. Despre se credea că va fi o trecătoare hibridă, un monstru hidro-cu trupul minuscul care nu va trăi decât într-o federație sau, va fi înghițită de Germania. Era se șabtea pe marginea pră-pustii de regimul bolșevic Bela Kuhn. Celelalte țări, Cehoslovacia, Jugoslavia și România, în-au în spiritul de dreptate și prin Alianților, priveau cu bă-gând tendința să reconstituie, pe cale, fosta monarhie austro-impotrii căreia repulsiunea erau în sânge.

o intensificare până la ultima limită a capacității de producție industrială a Reichului. Nu este vorba aci de o teorie inofensivă lansată de un politician vanitos. În întocmirea și aplicarea planului Dawes este acțiunea însăși care lucrează, personifi-cată în cei mai mari capitaliști mon-diali, în grupul de bancheri interna-ționali cari au influențat, cu for-midabila lor putere, fazele Confereinței de la Londra. În scurtă vreme, industria germană va fi investită până la saturație cu capitaluri, res-tricțiunile blocusului al cărui obiect era până acum, vor fi ridicate, și toate uzinele de prin cele mai mici colțuri ale fostului imperiu vor fi puse în mișcare. Nu va trece mult apoi și piața mondială se va re-simți de capacitatea de producție a Germaniei, întinsă până la maximum. Va trebui să vină apoi vremea când Germania își va fi plătit complet datoriile și în clipa aceea, o imensă uzină pusă la punct, va lucra pe proprie socoteală și va depăși cu mult firul întrerupt la 1914.

Aceasta este marea primejdie de viitor a planului Dawes. Inșiși cei interesați actualmente la onorarea polițelor de către Germania s'au alarmat de aceste perspective și așa se explică de ce planul unei confederații dunărene, care să lupte împotriva concurenței germane, a fost sugera-t, dlui Beneș — precum se comu-nică din Praga — de „representanții puterilor occidentale”.

În fața unei asemenea primejdii vor amuți, desigur, multe resentimente de o parte și multe scrupule și considerațiuni de alta, și ideea confederației va fi luată în serios. Multe și mari vor fi dificultățile cari se vor opune unei asemenea realizări, și nu putem prevedea dacă se va putea ajunge la un rezultat pozitiv. În așteptare, vom asista la lungi și interesante discuțiuni pe această temă.

Nici măcar în linii generale nu ne mai permite spațiul să intrăm în fondul chestiunii. Relevăm, deocam-dată, că, dintre toate statele cari ar fi să formeze proiectata Confedera-ție, România, prin configurația ei geografică și prin condițiunile econo-mice, are situația cea mai privile-giată. Țara noastră nu este complet redusă la un asemenea aranjament și, prin urmare, în cazul realizării proiectului, ea trebuie să-și asigure toate interesele.

O donație regală

Suveranul a dăruit, acum trei ani, palatul dela domeniul Coroani Segarcea, din ju-detul Dolj, cu indicația expresă ca acesta să fie transformat într-un palat admini-strativ, în care să fie instalate adminis-trația de plasă, judecătoria, jand-meria și regiunea agricolă.

Din cauză de lipsă de bani, clădirea a in-cepăt a fi restaurată deabia în primăvara curentă, din fondul de refacere al județu-lui, administrat de un comitet al cărui președinte de onoare este d. Const. Neamtu și președinte activ d. Const. Popovici, prefectul județului.

Lucrarea de restaurare este aproape ter-minată, iar inaugurarea va avea loc la 29 Octomvrie.

La serbarea care va avea loc cu acest prilej vor asista d-nii miniștri Duca, Măr-zescu, Tătăreanu și Franasovici.

Cu prilejul serbărilor de inaugurare va avea loc și o conferință a prefectilor din Oltenia și Banat, prezidată de d. ministru Tătăreanu.

NOTE

Plutași în nemărginire

Arad 2 Oct.

Ce este oare — scrie Camil Flamariu — lu-mea minusculă a templelor lui Buddha, Moise, Platon, Cristos și Moiașneț, față de cea a astro-nomilor din ziua de astăzi?

Noi avem înaintea noastră milioane sau mi-liarde de aștri de cele mai diferite mărimi, de cele mai deosebite vârste, unii în plină vigoare, alții foarte tineri sau foarte bătrâni, alții înstâr-șiți, morți de lungă vreme: ei reprezintă viața cosmică în toate evoluțiile ei.

În vremurile lui Hesiod și lui Homer, poeții credeau că dau o mare idee despre extensiunea Universului când scriau că nicovalei lui Vulcan i-au trebuit nouă zile și nouă nopți pentru a cădea din cer pe pământ și i-ar mai fi trebuit tot cam atâtea zile și nopți pentru a cădea în Infern.

Impresiunea infantilă a primelor epoce, antropomorfică și geometrică, a cedat locul unei ju-decăți cu totul de altă amploare.

Odinioară Pământul era fix la temeliea lumii („Terra in aeternum stabat”) și cerul îl domina, cerul teologic și astronomic.

Astăzi însă știm că întreg Universul astrono-mic e așezat pe invizibil; toate masele planează în gol. Pământul cântărește 5990 sextilioane de chilograme. Soarele 1990 de optilioane, Sirius de două ori atâta; o mică stea măsurată de cu-rând, s'a arătat de o 100 de ori mai grea decât Soarele.

Și toate aceste lumi, toți acești Sori, toate aceste sisteme sunt puși în mișcare de Ne-văzut.

Volumele acestor lumi oferă un nemărginit câmp de observație. Antares, foarte frumoasa stea a Scorpiunului are un diametru de 460 de ori mai lung decât cel al Soarelui, sau de 50.000 decât acele al Pământului.

Constituțiunea materiei Universului e invizibilă. Atomii cari o compun sunt invizibili și impon-derabili.

Intrevăderea dela Viena

În jurul vizitei dlui Ion Brătianu la Viena, 1 (Radior). — „Allgemeine Zeitung” scrie că știrea despre vizita primului mi-nistru român la Viena, va fi primită pre-tutindeni cu mare satisfacție.

De aci se poate constata normalizarea din punct de vedere politic și economic a raporturilor dintre statele successorale.

Raporturile dintre Austria și România pot deveni și mai strănse, mai cu seamă pe do-mentul economic. Intrevăderea dela Viena va îndepărta desigur toate greutățile, cari mai stau în calea unei înțelegeri depline.

Din punct de vedere politic această vizită poate fi considerată ca expresia raporturilor foarte cordiale între ambele state.

Posibilitatea modificării tratatelor

Discuția dela Liga Națiunilor

Asupra intervenției d-lui Titulescu la sfârșitul discuției asupra protocolului din Geneva, Le Temps publică următoarele precizări:

„Discuția cea mai interesantă a zilei a fost provocată de art. 4, adoptat în ajun de comisiunea I-a. Paragraful al 2-lea al acestui articol stipulează că dispozițiile pro-ocolului nu se aplică litigiilor cari au de obiect revizuirea unui tratat sau unei con-venții, fiind dat că adunarea singră este competentă să se ocupe de ele, pe baza articolului 19 din pactul Ligei Națiunilor.

Se știe că arte 19 din pact este astfel conceput: „Adunarea poate, din când în când, să invite membrii Ligei Națiunilor ca să procedeze la un nou examen al trata-telor devenite inaplicabile, precum și al situațiilor internaționale a căror menținere ar putea primejdui pacea lumii”.

Relativ la aceasta, d. Lange, delegatul Norvegiei, a pus grava chestiune a re-vizuirii tratatelor: el părea a fi de opinie că

protocolul de arbitraj ar putea servi poate ca mijloc de revizuire a tratatelor, de ven-ite „inaplicabile”.

D. Titulescu, delegatul României a pro-tesat imediat, cerând precizări.

D. de Jouvenel a declarat că după pă-rererea sa d. Lange se angajează pe un drum primejdios și d. Titulescu a întrebat odată mai mult dacă, da sau nu, situația terito-rială actuală a statelor ar putea fi supusă unei proceduri de revizuire cu ajutorul protocolului.

În mijlocul emoției provocate, d. Lange și-a atenuat cuvintele dîntăi recunoscând că tratatele nu pot fi revizuite decât conform dispozițiilor pactului.

Acesta a fost și avizul lordului Parmoor.

Reprezentantul Poloniei a constatat acor-dul unanim al comisiunii în această privință, dar a exprimat dorința ca să se pro-clame oficial cum că tratatele existente sunt inviolabile și nu pot fi revizuite decât conform stipulațiilor articolului 19 din pact.

În cele din urmă s'a decis ca o decla-rație în sensul acesta să fie introdusă în raportul d-lui Beneș.

Din Europa in Asia

Luptele civile

Luptele, cari decurg azi în China se par că sunt începutul unui război civil de ran-gul al doilea. Războiul civil de rangul întâi a rupt China în trei părți mari, stăpânite una de generalul WEI PU-FU, adevăratul stăpân peste guvernul din Peking, CHANG TSO LIN care e stăpân peste Manchuria și SUN YAT-SEN în sudul orașului Canton.

Luptele de azi au provenit din unele neînțelegeri între doi guvernori mai mici și adevărată cauză a acestui nou război e de fapt chineză. Marea port dela Shanghai, se află la 150 mile în internul provinciei Kiang-Su, și de mai mulți ani a fost admini-strat de către guvernorul provinciei Che-kiang. Față de aceasta stăpânul peste Kiang Su a protestat.

În portul Shanghai se află azi peste 24 vapoare de război streine, cari împreună cu companiile voluntare formate de chinezii din oraș se pare, că vor fi în stare să apere pe streini de orice atac din partea bătașilor.

Pericolul pentru streinii din China se începe numai atunci, când armata bătută se di-soalvă în bande mai mici, cari fură și atacă pe ori cine, spre a și putea aduna în timp scurt cât mai multă pradă. În contra unui astfel de atac portul Shanghai e asigurat, dară acest lucru nu se poate spune despre celelalte colonii mici de streini: cu deosebire coloniile creștine a diferitelor religii creștine. Portul Shanghai de altcum ar pu-tea fi amenințat numai prin atacul direct al uneia din armatele combatante. Răzburarea

ar veni însă așa de repede din partea strei-nilor, încât nu cred, că vre-unul din condu-cători, chinezi ș'ar lua o astfel de respun-dere; și pentru cazul că întreg conflictul se poate localiza, se va putea finaliza și acest nou război civil.

Pericolul atât pentru China, cât și pentru streini de fapt devine mare, dacă se va adeveri zvonul, că la spatele acestor doi guvernori se află de fapt Chang-Tso Lin Manchuria și Wei-Pu-Fu din Peking.

E adevărat, că dela ultima încercare între acești doi, pentru de-a se stabili, care e mai puternic, (care încercare s'a sfârșit cu învingerea lui Wei-Pu-Fu, Chang s'a retras la Mukden și se pare că acumă socoteste, că a sosit momentul, pentru ca să se răzbune și se ajungă din nou el la locul de frunte), și s'a ținut un fel de conferență, pentru de-a încerca stabilirea unei restau-rări de ordine în întreaga China prin în-tărirea autorității guvernului central dela Peking. Dară durere, rezultatul acestei con-ferențe a fost aproape nul.

Azi ne vedem din nou în fața spectaco-lului produs de protestele diplomatice streine la Peking, adresate ministrului afacerilor externe a guvernului central, care nu are nici un mijloc pentru de-a și forța ordi-nile sale față de militarii din provincii.

Biata țară, atât de mare și așa de po-pulată, e încă tot în așteptarea omului cu braț de fier, care să fie destul de tare și destul de naționalist spre a putea aduce

FOILETON

POEME IN PROZĂ

Ch. Baudelaire

Trad. de Al. T. Stamatiad

Himera

Sub un cer nesfârșit, plumburiu, într'o câmpie întinsă, plină de praf, fără drumuri, fără iarbă, fără nici un scânte, fără nici o urzică, întâlnii mai mulți oameni care mergeau încovoiați.

Fie-are din ei ducea în spate o enormă Himeră, tot așa de grea ca și un sac de făină sau de cărbuni, sau ca echipamentul unui legionar roman.

Dar dihania monstruoasă nu era o greu-tate moartă; din potrivă, ea înfășura și strângea omul cu elasticii și puternicii săi mușchi; se acăta cu enormele sale ghiare de pieptul celui încălecat; și capul ei fabulo-s acoperea fruntea omului ca și una din acele chivere spăimântătoare cu care vechii războinici sperau să îngrozească pe dușmanii.

Întrai în vorbă cu unul din ei, întrebându-l încotro se duc așa încovoiați. Imi răspunse că nu știe nimic, nici el, nici ceilalți; dar de sigur că se duc undeva, fiindcă sunt împinși ne-ncețat de o forță nevăzută.

Și lucru ciudat: nici unul din acești călători nu părea infuriat de dihania înfiorătoare acătată și colăcită de gâtul și spatele lui; ai fi zis c'o socotia una cu el. Pe toate aceste fețe obosite și nătucate nu citai nici o desnadejde; sub cupola apăsătoare a cerului, cu picioarele înfundate în praful unui pământ tot așa de trist ca și cerul care-i

acoperia, ei mergeau cu înfășurarea răbdă-toare a celor cari sunt osândiți să sperie întodeauna.

Și cortegiul trecu pe lângă mine și se afundă în zare, acolo unde suprafața rotundă a planetei se ascunde curiozității privirii omenesti.

Și timp de câte-va minute mă 'ndârrijii să 'nțeleg acest mister; dar în curând ne'n-vinsa Nepăsare mai cuprinse, și peste câte-va clipe fui atât de copleșit cum dășii nu fuseseră copleșiți de zdrobitoarele lor Himere.

Odaia fermecată

O odaie în care totul te îndeamnă la reverie, o odaie într'adevăr spirituală, în care atmosfera caldă și mbietoare e ușor nuanțată în roz și albastru.

Mobilele au forme prelungi și par obo-site. Ai crede că visează, că sunt însufle-țite de o viață somnambulică, asemenea vegetalelor și mineralelor. Stofele vorbesc o limbă discretă ca și florile, ca și cerul, ca și soarele asfințind.

Pe ziduri nu-i nici o grozăvenie artis-tică. Față cu adevăratul vis, față cu im-presia neanlizată, arta definită, arta pozi-tivă e o injurie. Aici, totul e 'n armonie: lumina e tocmai atât cât trebuie și 'ntunericul desfășător.

O subtilă adiere a parfumului celui mai ales — amestecat cu o foarte ușoară ume-zală — plutește în această atmosferă, în care spiritul doborât și legănat de sen-sații de seră caldă.

În fața ferestrelor și 'n jurul patului, mu-selina curge în valuri bogate; se revarsă în cascade de spumă. Pe acest pat doarme idolul, regina viselor. Dar prin ce întâm-plare se află aici? Cine a adus-o? Ce pu-tere magică a așezat-o pe acest tron al re-veriei și al voluptății? Dar la urma ur-mei ce-mi pasă cine a adus-o? când văd bine că ea e, când o recunosc.

Întăzesc ochi a căror flacără străbate amurgul. Luminile lor atrag, subjugă,ucid privirea necoscotiului care le-ar contempla. De câte ori n'am urmărit, de câte ori n'am privit aceste stele negre care atâță curiozi-tatea și admirația!

Cărui demon binevoitor trebuie să-i mul-tumesc că sunt inconjurat de atâta mister, de atâta tăcere și parfum? O cerească ferici-re! ceace noi numim de obicei viață, chiar în clipele ei cele mai rare, n'are nimic ase-mănător cu această viață supremă pe care acum de-abia o cunosc și-o sorb minută cu minută, secundă cu secundă!

De acum nu mai sunt nici minute, nu mai sunt nici secunde! Timpul a dispărut, acum domnește Eternitatea, o eternitate de desfă-țări!

Dar o lovitură puternică, grozavă, a ră-sunat în usă, și, tocmai ca 'n visele urâte, mi s'a părut că'm primit o lovitură de săpă în piept.

Apoi a intrat un Spectru. E un portărel care a venit să mă execute în numele legii; o netrebnică tovarășă care a venit să mi co-

Mica publicitate

Gustav Czeh orologier Arad, Strada Eminescu 19. Primeste spre reparare orologe cu preturile cele mai convenabile. Specialist in reparari de orologe.

Va sosi cunoscutul comic DUMITRESCU

artist roman, invalid de razboi, in comuna Pecica-maghiara. Sâmbata in 4 Octombrie a. c. la ora 8 seara, unde aranjeaza o mare reprezentatie impreunata cu dans. Onor. public este rugat sa-i dea tot concursul si sprijinul.

La notariatul cercual Varsandul-vechi afla aplicare momentana un practicant,

pe langa salariu de Unamie Lei lunar, intretinere si lemne gratuit plus venite. — Reflectanti se vor adresa la Primăria Varsandul-vechi.

Convocare.

Membri Sfatului Negustoresc sectia Arad, prin aceasta sunt convocati la

Adunarea generala ordinara

care va avea loc la ziua de 26 Octombrie a. c. in sala mare de sedinta a primăriei oraşului la orele 11 a. m. Arad, la 1 Octombrie 1924.

Biroul preşedinţial

Bunde de blană

gata si la comandă se cauta la

Anton Ioanovici blănar Arad, Bul. Regina Maria 9 Palatul Neuman Intilnită 1882

Fier pentru cercuri, plăci de fier

si tot felul de plăci de fier, (Mosse 7019) mai ieftin ca ori unde, la:

I. Nacht

sucursala pravăliei Arad, mari de metal si fier Arad, Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 28.

Pavozare

si tot soiul de făcut de drumuri primeste in cele mai avantajoase conditii ori unde

Gheorghe Szantany intreprinzator de pavozari Arad, Piata Sft. Sava 6. (Palatul sarbesc.) Preliminare gratuit.

Cel mai ieftin izvor de procurare la SCHUTZ

Arad, Str. Eminescu 28-30, unde e singurul depozit de stufe engleze si de Brün cum si toate accesoriile pentru croitori.

Antalfy, blănar

Str. Matei Corvin (Hunyadi) repara si transformă cu preturi ieftine articoli de blănarie. Mare depozit in blăne de vulpi roşii si negre.

Primeste vestimente si haine spre a le coase cu cel mai fin gust

ALEXANDRU LISSEM

salon de modă englez si francez Arad, Piata Avram Iancu Nr. 2.

UNIFORME PENTRU BĂEȚI DE ȘCOALĂ, RAGLANE ȘI PALTOANE

la firma: Szanto și Komlos Arad, Palatul Teatrului.

In 1 Octombrie s'a deschis

Magazinul de articoli de joacă si blănarie al firmei

S. EISENSTAEDTER

SUCURSALA ARAD

in Str. Alexandri Nr. 1 (fostă Salacz) in fostul local al biroului de ziare „Kelet” (Rudolf Mosse 2023)

Regatul România : Judecătoria de ocol Siria. Nr. 553-1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc în senzul Art. 102, a legii XVI din 1881, respective Art. 19, al legii XLI din 1908, prin aceasta publică, ca în urma deciziei judecătoria de ocol Chisineu Nr. 682-1922, pentru suma de Lei 4000 și accesorii, efectuându-se executia escontentativă în favoarea lui Francisc Seifert repr. prin Dr. Bogdanovic contra urmăritului sau pus sechestră pe mișcătoarele și anume: 1 trăsura neagră, 2 iepe, 2 porci prețuite în suma de 24.000 Lei. Deci în urma deciziei Nr. G. 2372/1924 a judecătoria de ocol Siria pentru încasarea pretenziunii de Lei 3000 și spese stabilite până acum, se defige termen de licitație pe ziua de 15 Octombrie 1924 la orele 4 d. m. în comuna Sântana în casa urmăritului. Se invita cumpărătorii cu aceea observare, că mișcătoarele se vor vinde în bani gata, în caz de lipsă și sub prețul estimat.

Intrucât mișcătoarele sunt sechestrate și din partea altora și aceștia și-au câștigat drept de escontentare, licitația se ordonă în senzul § 120, al legii LX din 1881 și în favoarea aceluia.

Siria, la 23 Septembrie. 1924.

Mihai Maniu, executor.

Insertii se primesc la Administratia ziarului.

No. G. 8801/1921.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătoria de ocol Arad, Nr. de mai sus, mașini de scris și cuprinse în favorul Băncii Agrare din Timișoara sucursala Arad, contra urmăritului pentru suma de Lei 2800 capital, interese de 5% dela 1 Maiu 1921 spese stabilite până în prezent în suma de Lei 2141.50 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Brătianu No. 11 în ziua de 3 Octombrie 1924 d. m. la orele 3 d. m.

Aceasta licitație se va ține și în favorul Dr. Kilyenyi, Ernst Tinko, Sebastian Adalbert, Németh și Comp., Firma Agfa și văd. lui Dr. Paris Gabriel.

Arad, la 16 Septembrie 1924.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

UNIREA și PACEA în China, pe care aceasta țară nenorocită a avut-o sub stăpânirea casei de Manchu.

Dacă luptele vor lua proporție mai mare, atunci ne putem aștepta la noi încurcături mari ca pe timpul războaielor BOXERILOR, cari vor produce rau pentru toți. Japonia azi se declară gata a FORTA pacea în China, bine înțeles pe lângă unele recunoștințe materiale din partea celorlalți streini, cari însă lucrează din răsputeri, pentru ca Japonia să nu ajungă stăpână și peste China, cum a ajuns peste Korea, de oarecete aproape 450,000,000 locuitori din China, căm vor fi organizați de Japonie pot să devină de fapt PERICOLUL GALBEN pentru rassa ALBA din lumea întreaga și mai cu seamă din EUROPA.

Anglia, Franța și Statele-Unite și-au trimis mai multe vapoare de război să neargă imediat în apele chineze, pentru de-a fi la îndemână în caz de lipsă și pentru ca să nu se jignească și mai mult mândria japoneză. Japonia de asemenea a fost invitată de-a lua parte la această manoperă în măsura egală cu aceste puteri.

Viitorul va arăta dacă ne putem aștepta la un război mare sau ba.

Brevet de invențiuni

Ministerul de Industrie și comerț a acordat următoarele brevete de invențiune:

Deak Pavel și Schibitz Nicola: „Dispozitiv rapid pentru strâns, sistem Deak & Schinitz, dosarul No. 9.848”.

The Libby-Omens Sheet Glass Company: „Procedeu de alimentare a mașinilor de șlefuit cu materii abrazive, dosarul No. 9.849”.

Joseph Klein: „Perfecționări la robinete, dosarul No. 9.850”.

H. F. Steffene: „Procedeu pentru exploatarea motoarelor cu exploziune cu orice fel de combustibile, do-arul No. 9.851”.

George Palade și Nicolae Mădricele: „Filtru Page, dosarul No. 9.852”.

Metalbank & Metallurgische Gesellschaft Akt. Ges. și prof. Dr. Wilhelm Geusecke: „Procedeu pentru modul de funcționare referitor la aparate de vaporizare, dosarul No. 9.853”.

Soc. Gill Propeller Co. Ltd.: „Perfecționări aduse aparatelor de propulziune, de direcțiune sau de manevră a vapoarelor și alor bastimente, dosarul No. 9.854”.

Fa. Oesterreichische Werke Gemeinwirtschaftliche Anstalt: „Pistol 9.855”.

Frantiscy Stepanek: „Procedeu pentru fabricațiunea de încălzăminte (de orice fel, dosarul No. 9.856”.

American Bank Note Company: Mecanism de descărcare pentru mașini de imprimă, dosarul No. 9.857”.

Ing. Paul Zborovsky și Bora Elemer: „Copă curbată închisă pentru traverse ori alte lemne, dosar No. 9.860”.

Lucien Bregeant: „Radiator, dosarul No. 9.862”.

Petru Waldner: „Olan economic, dosarul No. 9.863”.

Fa. Elin Aktiengesellschaft fur elektrische Industrie: „Post telefonic instalat pentru încasare automată. dos. rul No. 9.864”.

Fa. Heinrich Lapp: „Procedeu pentru fabricarea de fontă de bună calitate, dosarul No. 9.866”.

I. N. Teodorescu: „Filtru de țigarete, dosarul No. 9.867”.

George Palade și Nicolae Mădricele: „Legătura pentru capul de sifon, dosarul No. 9.868”.

bească sărăcie și s'adaoge josițiile vieții ei la durerile vieții mele; sau poate trespădușul dela jurnal să-mi ceară urmarea foiletonului.

Odaia cerească, idolul, stăpâna visurilor, Sylphida, cum spunea marele Rene, tot farmecul a dispărut odată cu lovitura puternică a Spectrului.

Ce grozăvie! mi-aduc aminte! Da! această cocioabă, această locuință de veșnică plătiseală, într'adevăr a mea e. Mobilele sunt vechi, prăfuite, ciuntite; soba fără flăcări și fără jărătic, mănjită de scuipat; ferestrele posomorâte, pe praful carora ploaia și-a lăsat urmele; manuscrisele neisprăvite și pline de ștersături; calendarul din perete cu folie nerupte!

Și acel parfum din altă lume, pe care-l aspiram cu o voluptate savantă, e înlocuit acum cu un miros scârbos de tabac amestecat cu nu știu ce mucigai desguștător. Aici acum respiri amărăciunea desnădejdei.

În această lume strămtă și atât de apăsătoare, un singur lucru cunoscut mi surăde: sticluta cu landanum, o veche și groaznică prietenă; vai! ca toate prietenele, darnică și 'n mângâieri și 'n amărăciuni.

O, da! Timpul a reaperat; Timpul troncăază acum ca un stăpânitor; și împreună cu acest bătrân hidos a revenit întregul său cortegiu satanic de Amutiri, de Spasme, de Visuri și de Neyroze.

Vă 'ncredințez că acum fiecare secundă e grozav de apăsătoare și chinătoare și prin tic-tac-ul pendulei spune: — „Eu sunt viața nesuferită, Viața care nu iartă!”.

Artistice -- Culturale

A apărut: „Năzuința” (N-rul 3) cu următorul cuprins:

Mircea Florian: Kant și geneza criticismului.

Elena Farago: Renunțare (versuri). Ion Dongorozi: Dumerire.

Eugen Constant: Elegie autunnală (versuri).

Al. Popescu — Telega; Literatura spaniolă contemporană. R. de Valle-Inclan.

Ramon de Valle-Inclan: Memoriile Marchizului de Bradomin.

N. Milcu: Hai omule (versuri).

Radu Demetrescu: Haidelbergul de altădată.

I. D.: Frânturi de gând. Din lumea cârților. Revista revistelor. Bibliografie.

Revista „Năzuința” apare la Craiova sub conducerea unui comitet de redacție compus din: Elena Farago, Gh. Tătărescu, N. M. Condiescu, Ion D. Dongorozi, I. B. Georgescu, C. Gerota și Al. Popescu-Telega și fare cinstite frumosului oraș din Oltenia.

A apărut: „Ramuri Drept” No 16-17 cu următorul cuprins:

N. Iorga: O prefață a Reg. Marcel Romanescu: Ruga Sa.

Al. Lascarov-Moldovanu: din România (traducere).

Virgil Tempeanu: Noapte (N. I.: Fabulă (versuri).

Mihail Lungeanu: La scurta.

A. Pop Marțian: Trenul din N. Iorga și N. I. Herescu.

Revista „Ramuri — Druu” la Craiova sub conducerea

lorga și n'ar strica dacă ar între revistele românești și ar regulat.

„Revue des Deux” publică, în numărul său pe luna o bucată literară de M. Sa România, intitulată: „Ce a ostașul”.

Modificarea regulamentului medicinistilor

Consiliul profesorilor facultății de medicină a întocmit un nou proiect de regulament al acelei facultăți.

Proiectul acesta a fost înmănat dlui dr Angelescu, ministrul instrucțiunii.

În linii generale proiectul acesta cuprinde următoarele dispozițiuni.

Durata cursurilor va fi de șase ani, introducându-se un an preparatoriu, ca la facultățile de medicină franceze.

Stadiul anatomiei descriptive și disecția se vor face în doi ani, așa cum se făcea până la 1920.

Examenele de fine de an sunt considerate ca doctorate pentru anii respectivi.

Studentii primilor trei ani, considerați în afară de anul preparatoriu, vor depune examenele în trei sesiuni: Iunie, Octombrie și

Ianuarie. Sunt considerați reșcuți ce n'au reușit să treacă examenul de mai sus.

Studentii din ultimii doi ani vași din oficiu și vor putea depune ele fie la termen, fie la abrogat.

Doctorandul dela sfârșit a fost Absolventii vor deveni doctori și chirurgie după susținerea tezei și în viitor aceeași.

Acest nou regulament va intra în vigoare la 1 Octombrie.

Totii vechii studenți sunt încetareți regulamentul, afară de absolvenții pent, care vor depune examenele prin dispozițiunile anterioare.

In regiunea gurilor Dunăi

Explorările unui savant vienez

Consilierul guvernamental dr. Victor Pieschmann, ichtologul muzeului de istorie naturală s'a întors împreună cu dl dr. O. Koller dintr'o călătorie de explorare și colecționare în regiunea gurilor Dunărei, călătorie subvenționată de Societatea amicilor muzeului de istorie naturală. Regiunea inundată a Dunărei în preajma deltei sale cuprinde peste 8000 de metri pătrați, aproape jumătate din suprafața Austriei de Jos, și e acoperită în cea mai mare parte de pături dese, mlaștini și lacuri. Lucrările științifice sunt foarte îngreunate din cauza acestor împrejurări și fără o călăuză indigenă este imposibil să străbăți această sălbăticie, care trezește acum un interes general ca sediul al căpitanului de bandiți Terente.

Vrednice de reamărcat sunt în special unele insule plutoare, care adesea întrec cu mult în mărime suprafața orașului Viena, și sunt alcătuite din rădăcinile împietrite ale trestior înalte de trei până la patru metri. În special în aceste regiuni inaccesibile trăesc nenumărate pasări de mlaștini și apele fotece de pești cari găsesc o hrană bogată într'o mulțime extrem de mare de animale.

Cercetarea acestei bogății a fost sarcinile expediției și ea va amana răntă multe lumini noi asupra acestei bogate faune pescărești, însemnătate economică pentru țările încasate anual de pe urma ei 500 milioane lei.

Ce cantități enorme de pește aceste brațe liniștite de râu, arată soare, în timpul căreia, într'o oraș a prins 4000 kgr. de pește de

Rezultatele științifice, indeosebi colecțiunile făcute, sunt de cea mai semnată pentru explorarea necunoscut al Europei, și tânăra care poartă grija marilor noastre de științe naturale, a obținut un nou și frumos succes.

Expediția a fost secondată în mai activ de către autoritățile în special cunoscutul ichtolog tippa, directorul muzeului din acordat sprijinul său, membrilor De asemenea direcția „Societății de dunăreană” și reprezentanții sprijinit în tot felul întreprinderi

Și 'n această viață omenească e numai o singură clipă care trebuie să ne aducă o veste bună, vestea cea bună care ne 'nfricoșează pe toți fără să știm de ce.

Da! Timpul domnește; și-a reluat brutală stăpânire. Și mă 'mpinge ca și cum aș fi un animal. — „Hii, hii! cătările! Ostenește-te, sclavule! Trăește, osânditul!”.

Ochii

Ah! vrei să știi cum am ajuns să te urăsc? Ție îți va fi fără indoială mult mai greu să înțelegi de cât mie să-ti explic; căci după mine ești cu adevărat cel mai frumos exemplu de „impermeabilitate” feminină din câte mi-a fost dat să întâlnesc vreodată.

Petrecusem împreună o zi întreagă și totuși mi-se părea că suntem amândoi numai de câteva clipe. Ne făgăduiserăm să avem aceleași gânduri, iar inimile noastre de acum înainte să bata la fel; — un vis desul de banal și care dacă ar v'ro originalitate e că, visat de toți oamenii, nimeni nu l-a putut trăi până astăzi.

Spre seară, puțin cam obosită, ai vrut să ne așezăm la o masă în fața unei cafenele nouă, din colțul unui bulevard, Cafeneaua strălucă, lămpile risipite pretutindeni luminău pereși albi, orbitori de albi, apele strălucitoare ale oglinzilor, aurul vergelelor și al cornișelor, tapetele reprezentând scene de vânatoare; p-ji ducând câini de lant, castelane zâmbind soimului încrăntat pe umeri

lor, ninfe și zeițe purtând cosuri și vânat, vre-o Hebe ori vre-un înjinzând mica amforă cu băutură într'un cuvânt toată istoria și fătășind scenele cele mai potrivite țate pofta de mâncare.

Drept în fața noastră, în mijloc stătea infipt' un om de vre-o pară ani, împreună cu doi copii, pe ce îl ținea în brațe iar pe celalalt în mână. Eșiseră să se plimbe și aer curat. Căteși trei erau în adre vîau spre noua cafenea plini de ficcare în felul lui.

Ochii tatălui par'că spuneau: „Ce e! Ți vine să crezi că tot aurul asta s'a îngâmădit între acești patru frumos e! dar în casa asta nu pot căt oamenii bogății. Iar ochii mamei atăt de vrăjii încât radeau prostete

Cântăreții spun că o bucurie că îți îmbunează sufletul. Într'adevăr ne învelise. Nu numai că eram cele trei ființe care mă priveau, team intru cățva rușinat de palat, clele pline de pe masa noastră, uitai spre tine să văd tu ce zici; adânc în frumosi tăi ochi, atăt de atăt de încântați, în ochii tei de-odată mi-ai spus; „Dragă, nu poa pe băiatul care ne servește să-i gâoamenii aștia care cască gura de un ceas în fața noastră”.

CIRCUL ZOOLOGIC

Joi seara și-a ținut la ora 8 reprezentatia de gală de deschidere în Arad, Piata Stefan cel Mare. Diferite animale sălbatice imblăniți și bivoli albi de calitate primă dresați. Frații PEȘTIȘANUL: Ionel

șan, în etatea de 20 ani, greutate de 225 kilograme, Zoe Peștișanu în etatea de 18 ani, greutatea de 235 kilograme.

o conferință a miniștrilor muncii

Berna s'a ținut în zilele de 8 și 9 Octomvrie 1924, o conferință a miniștrilor muncii din următoarele state: Belgia, Germania și Marea Britanie, pentru a stabili un schimb de vederi asupra condițiilor de muncă.

Conferința a început la ora 8 și s'a sfârșit la ora 12. Conferința a fost prezisă oficial de către miniștrii muncii, după ce au constatat din nou că este de dorit — mai ales pentru motive economice și interes social — de a se aduna în toate țările la o aplicare practică

a zilei de 8 ore pe baza convenției dela Washington, au procedat la o examinare, articol cu articol, a proiectului de convenție citat. Obiectul acestei examinări a fost de a se aplană dificultățile de interpretare și de a se înlesni astfel, pentru fiecare din guvernele respective, actul de ratificare. Ei au constatat cu satisfacție că asupra celor mai multe puncte vederile lor coincideau exact sau că deosebirea nu era mare. Conferința s'a încheiat cu sentimentul unanim al posibilității ratificării comune.

Reconstituirea Palestinei

Avi-Shul ziarist din Palestina, bine cunoscut în cercurile evrești, dă — în legătură cu refacerea practică a Palestinei — următoarele interesante indicațiuni generale:

Refacerea Palestinei, împreună cu celelalte țări care au fost rupte, din motive politice și temporare, este de 30.000 m. adică ceva mai mare ca Belgia. Paștele fi privită ca o punte între Africa și poziția sa geografică favorabilă a fost în toate timpurile un pretext pentru încercări, între marile puteri. Ca țară vie și activă, în istoria culturală a lumii din vecinătatea ei, Palestina e o țară care a exercitat o mare influență culturală și religioasă.

În ultimele decenii, evreii au în Palestina numeroase colonii, multe din orașele mari și un oraș nou, nu-Te-Aviv.

Industria și grupele agricole, au fost create în mod privat și de baronul de Rothschild care a cheltuit multă energie și o parte din averea sa pentru refacerea țării. Toate aceste colonii au dezvoltat organizații și experimentează noi metode de viață socială.

scurtă, încă s'au constituit rezolvarea deplină, practică și imediată a chestiunii evrești?

Experiența de până acum, din aceste întrebări un răspuns afirmativ. Într-adevăr, sunt numeroase exemple în Palestina, adevărate minuni, cari au făcut ca dintr'un pământ părăsit și pustiu să răsară — peste noapte — colonii înfloritoare. Acestea s'au înființat cu ajutorul baronului Rothschild și dacă și alți oameni bogați ar face jertfe, opera reconstrucției ar progresa într'un clip nebanuit.

O pildă sugestivă, în această ordine de idei, o constituie următorul fapt:

În Emek Israel există un punct agricol cu numele En Harod, unde coloniștii trăiesc o ideală viață în comun și lucrează pământul lor cu bucurie, cu plăcere și cu minunate rezultate practice.

Această regiune era mai înainte mlăștinoasă și un cuib al malariei în forma ei cea mai grozavă, încât arabii din împrejurimi se temeau să se apropie. Coloniștii evrei au scut însă mlăștinele, au canalizat local, rodind astfel pământul și izvoarele morții devenind izvoarele vieții.

În general ceea ce au făcut evreii în legătură cu secarea mlăștinilor, spre binele întregii populații a Palestinei, în istoria recăldirii.

Activitatea comisunii de control militar în Germania

Comisiunea interaliată de control militar a vizitat săptămâna trecută ministerul de război al Germaniei, diferite cartiere generale, diferite unități de trupă, diferite fortificații și diferite fabrici.

Pretutindeni controlul a decurs fără incidente.

Falimentul senzațional al unui impresar englez

Face mare senzație falimentul dlui Charles Cochran, care era cel mai mare impresar din Anglia. Deficitul său este de peste 70 de milioane de lei. În aceste vremuri când se jonglează cu milioane, se poate ca acest total să nu pară extraordinar. Dar aventura lui Cochran, care a câștigat la teatru peste o sută de milioane în cinci ani, pierzând apoi totul și încă pe deasupra în cei cinci ani următori, nu rămâne mai puțin caracteristică pentru deceniul haotic care a început la 1914.

Dl. Cochran n'avea atunci nici un fel de avere. A doua zi după declararea războiului, el avu îndrăzneala să monteze o revistă în care rolul principal era jucat de o actriță franceză aproape necunoscută. Deși montarea revistei nu-l costase decât câteva mii de franci, ea avu un succes nebun. De atunci, norocul, nu-l mai părăsi pe Cochran. Nu trecu mult și el era stăpânul Londrei, din punct de vedere teatral. Facuse un fel de trust al teatrelor și talentelor celor mai diverse. Sarah Bernhardt, Eleonora Duse, Guitry, de Max, etc., s'au perindat pe scenele sale.

În 1920, această carieră strălucită a luat dintr'odată o întorsătură cu totul diferită. Din depozitia pe care a făcut-o eri în fața tribunalului falimentelor, rezultă că el căruia totul părea a reuși, devenise aproape incapabil de a găsi o piesă de succes. O stagnație franceză la teatrul Garrick l'a costat aproape trei milioane de lei. O revistă, pe care a trebuit s'o scoată de pe aș după câteva zile, a înghițit 7 mil. de lei. Câte piese a montat, atâtea eșecuri a înregistrat. S'a îndârjit; ghinionul s'a îndârjit și el. O greșală a unui arhitect în cursul reparației unui din teatrele sale, l-a costat 30 de milioane de lei. Nu se lasă și a montat cea mai splendidă și cea mai costisitoare revistă din câte s'au văzut vreodată. Era sigur că cu ea are să-și relacă averea. Și iată că, după câteva reprezentări, principala interpretă își pierde subit vocea cu rezultatul că revista trebuie retrasă. Această a fost lovitura de grație.

Lochran a condus 16 teatre la Londra.

Med. univ. dr. Aurel Mager, medic la Institutul obstetric și Școala de moașe, din Arad, specializat în boli femeiești și fieri, consultă în Bulevardul General Drăgălina No. 16 (în apropierea Ateneului), orele 3—5.

Cinematograf

(x) La cinematograful „Urania“ se va rula astăzi pentru ultima dată drama „Pribegul Oceanului“.

Acest frumos film a arătat în scene puternice și frumoase, de multeori s'gduitoare căsătorie unei tinere americane miliardară o vie dovedă la teoria că amorul stă deasupra tuturor în lume și că el nu cunoaște hotar. Bucata aceasta e precedată de un obicuinut muresc. Începutul la ora 4.30 p. m. la 6, la 7.30 și la 9 ore seara.

Vine: Jackie Coogan. Duminecă la 11 a. m. matineu pentru copii.

(x) **Marele succes al unei buciți** la cinema Apollo. Din romanul „Două suflete“ al lui Richard Voss au făcut o dramă pe film. E lupta a două suflete nenorocite, cu rolul eroinei jucat de contesa Agatha Esterhazy, o frumusețe admirată de toți. Filmul e de 7 acte și va fi rulat două ore întregi, atât azi cât și mâine, Sâmbătă. Reprezentațiile, în mod special, încep la 5, 7 și 9 ore seara.

Din ceartă, la omor

Cicir, 2 Octomvrie

În seara zilei de 1 Octomvrie, în comuna Cicir locuitorul Teodor Colțeu de 26 ani a căzut victimă furiei unui alt locuitor din localitate. Faptul s'a petrecut în modul următor: Locuitorii Nicolae Agrișan, în etate de 30 de ani, originar din comuna Cicir, stând într'o căruciumă la aceiași usă cu măcelarul Petru Nădașan, din comuna Micălăca, pe la orele nouă s'ara a izbucnit o ceartă între cei doi, a cărei violență a pus pe gânduri pe locuitorul Teodor Colțeu, care se găsea la acea oră în același local.

Teodor Colțeu intervine atunci între cei doi, încalzînd de băutura și ajunși de furie, dar în loc să-i potolească, cearta se intensifică.

Toate încercările de a-i potoli — din partea lui Colțeu — devin zadarnice și unul dintre cei doi încearcă anume Nicolae Agrișan, la un moment dat pune mâna pe un cutit și cu o furie salbatică străpunge pântecul lui Colțeu.

În fața sângelui bestia s'a potolit și cuprins de reușcări a încercat să fugă. Sărind oamenii — adunați de ceartă la fața locului — au pus mâna pe el, dându-l pe mâna jandarmilor.

Nenorocitul Colțeu, dându-i-se primele ajutoare, toate s'au dovedit zadarnice, căci în cursul nopții a încetat din viață.

Corespondent.

Casă nu uitați! Atelierul de croitorie de domni al lui ALDOIS FRIEDMANN, se află sub Nr-ul 6 Str. Matei Corvin.

Viza livretelor

Dăm mai jos data și locul diferitelor subcentre, unde urmează a se prezenta la viza livretelor oamenii născuți între anii 1878 și 1899. Viza livretelor începe pe ziua de 15 Oct. și durează până la 8 Noemvrie, începînd astfel:

Comisia I-a de viză. Centrul Hălmași va viza livretele oamenilor, din contig. 1900—1921 în ziua de 15 Oct. pentru oamenii din comunele: Banești, Sârbi, Hălmașel și Târnovița; în ziua de 16 Oct. pentru oamenii din comunele: Lungsoara, Vosdoci-Lungsoara, Ocii și Ocșor; în ziua de 17 Oct. pentru oameni din comunele: Ionești, Poenari, Târmure și Tisa; în ziua de 18 Oct. pentru oamenii din comunele: Tohești, Lestioara, Leasa și Hălmașiu.

Aceiași Comisie la centrul Ciuci, va viza în ziua de 20 Oct. livretele oamenilor din comunele: Groși, Bodești, Lazuri și Brusturi; în ziua de 21 Oct. pentru oamenii din comunele: Măgulicea, Vidra, Acuia și Poiana; în ziua de 22 Oct. pentru oamenii din comunele: Mermestei, Ciuci și Cristești.

Aceiași Comisie în centrul Pleșcuța, va viza în ziua de 23 Oct. livretele oamenilor din comunele: Pleșcuța, Dumbrava, Budești, Abiuța și Rostoci; în ziua de 24 Oct. pentru oamenii din comunele: Talagiu, Gura Vai și Brusturești; în ziua de 25 Oct. pentru oamenii din comunele: Dulcele, Zimbru și Valea-Mare.

Aceiași Comisie în centrul Gura-Honț, va viza în ziua de 26 Oct. livretele oamenilor din comunele: Mustești, Bodești și Secași; în ziua de 27 Oct. pentru oamenii din comunele: Honțșor și Almaș; în ziua de 28 Oct. pentru oamenii din comunele: Cil, Bontestei, Holt, Iosași și Dieci; în ziua de 29 Oct. pentru oamenii din comunele: Crocna, Feiș, Mădărjești, Șoimos-Buceava și Bailele; în ziua de 30 Oct. pentru oamenii din comunele: Zeldiș, Iosășel și Gura-Honț.

Aceiași Comisie în centrul în Dezna, va viza în ziua de 1 Noemvrie livretele oamenilor din comunele: Laz, Dezna, Moncaș, Ravna, (Arăuș) și Dezna-Vechie; în ziua de 2 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Mîniad, Susani, Nadalbești, Slatina, Neagra și Bahau.

Aceiași Comisie în centrul Șebis, va viza în ziua de 3 Noemvrie livretele oamenilor din comunele: Chisindia, Șelște, Vasoia și Păușeni; în ziua de 4 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Cociuba, Revetiș, Berindia, Joia-Mare, Govâșdia, Roșia-Șebis și Selejen; în ziua de 5 Noemvrie, livretele oamenilor din comuna Buteni; în ziua de 6 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Cuedi, Iarocș și Hodis; în ziua de 6 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Chertiș, Ignești, Donceui, Prăjești și Șebis.

Comisia II-a de viză, Centrul Târnova, va viza în ziua de 15 Octomvrie livretele oamenilor din comunele: Stuoia, Nadaș, Minieș și Cavaș; în ziua de 16 Octomvrie livretele oamenilor din comunele Luguzău și Minieș-de-sus; în ziua de 17 Oct., livretele oamenilor din comunele: Șilindia, Satul-Mic și Arăneag; în ziua de 18 Octomvrie, livretele oamenilor din comunele Drauș și Agris; în ziua de 19 Octomvrie, livretele oamenilor din comuna Tăuș; în ziua de 20 Oct. livretele oamenilor din comunele: Dud și Chier; în ziua de 21 Oct. livretelor

oamenilor din comuna Târnova — născuți între anii 1899—1889 și în ziua de 22 Oct. livretele oamenilor din aceiași comună, născuți între anii 1888—1878.

Aceiași Comisie în centrul Șiria, va viza în ziua de 24 Oct. livretele oamenilor din comuna Măderat; în ziua de 25 Oct. livretele oamenilor din comuna Musca; în ziua de 26 Oct. livretele oamenilor din comuna Păncota — născuți între anii 1899—1889, și în ziua de 27 Oct. livretele oamenilor din aceiași comună născuți între anii 1888—1878; în ziua de 28 Oct. pentru oamenii din comuna Gașca; în ziua de 29 Oct. pentru oamenii din comuna Șiria — cei născuți între anii 1899—1893, în ziua de 30 Oct. pentru aceiași comună, născuți între anii 1892—1886 și în ziua de 31 Oct. pentru oamenii din aceiași comună, născuți între anii 1885—1878.

Aceiași Comisie în centrul Sântana, va viza în ziua de 2 Nov. livretele oamenilor din comuna Cherechiu; în ziua de 3 Nov. a celor din comuna Vârșadul-vechi; în ziua de 4 Nov. a celor din Vârșadul-nou, în ziua de 5 Nov., a celor din comuna Comlăuș; în ziua de 6 Nov. a celor din comuna Sântana — născuți între anii 1899—1889 și în ziua de 7 Nov. livretele oamenilor din aceiași comună, născuți însă între anii 1888 și 1878.

Comisia a III-a de viză, centrul Petriș, va viza în ziua de 15 Oct. livretele oamenilor din comunele: Petroasa, Obârșia și Corbești; în ziua de 16 Oct., livretele oamenilor din comunele: Roșia și Petriș; în ziua de 17 Oct. livretele oamenilor din comunele Șelște și Iiten.

Aceiași Comisie în centrul în Soborșin, va viza în ziua de 18 Oct. livretele oamenilor din comunele: Troc, Troias, Cuios și Temesești; în ziua de 19 Oct. livretele oamenilor din comuna Soborșin; în ziua de 20 Oct. livretele oamenilor din comunele: Hălăliș, Vinești și Pernești; în ziua de 21 Oct. livretele oamenilor din comunele: Vărădi și Lupești; în ziua de 22 Oct. livretele oamenilor din comunele: Slatina, Baia și Soroșag și în ziua de 23 Oct. livretele oamenilor din comuna Giulița.

Aceiași Comisie în centrul în Bărzava, va viza în ziua de 25 Oct. livretele oamenilor din comunele: Capruța, Bătuta și Govâșdia; în ziua de 26 Oct. livretele oamenilor din comunele: Groși și Dumbrăvița; în ziua de 27 Oct. livretele oamenilor din comunele: Conop și Monostia și în ziua de 28 Oct. livretele oamenilor din comuna Bărzava.

Aceiași Comisie în centrul Radna va viza în ziua de 30 Octomvrie livretele oamenilor din comunele: Odvoș-Milova, Șoimos și Cladova; în ziua de 31 Octomvrie livretele oamenilor din comuna Radna, cei născuți între anii 1899—1889 și în ziua de 1 Noemvrie pentru oameni din aceiași comună, născuți între anii 1888—1878.

Aceiași Comisie în centrul în Ghioroc, va viza în ziua de 3 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Covășinți și Păulișul Vechiu, în ziua de 4 Noemvrie livretele oamenilor din comunele: Păulișul Nou și Miniș, în zilele de 5 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Măndruoc și Sâmbăteni, în ziua de 6 Noemvrie, livretele oamenilor din comunele: Cuvin și Cicir și în ziua de 7 Noemvrie, livretele oamenilor din comuna Ghioroc.

(Va urma.)

INFORMAȚIUNI

Pentru cititori

În toate că, față de recenta sumă a hârtiei, tiparului și salariilor, cea majoritate a ziarelor din țară indică costul exemplarului la 3 lei, în loc de 4 lei „a Noia“ va continua încă să vinde cu prețul de 2 lei.

În această nouă sacrificiu la cele două în speranță că, la satisfacția muncii pe care ne-o dă primirea ce ne-a fost publică, se va adăoga incurajarea concretă prin abonamente și reducerea prețului.

Refaceri de șosele

Consiliul de miniștri a aprobat următoarele lucrări pendinte de ministerul lucrărilor publice:

- Refacerea șoselei naționale Susița-Tecuci (județul Tutova) în sumă de 795.810 lei.
- Refacerea șoselei naționale Turda-Sibiu (județul Alba de Jos) în sumă de 400.000 lei.
- Refacerea șoselei naționale Oradea-Mare-Brașov (județul Turda-Arieș) în sumă de 173.543 lei.
- Refacerea șoselei naționale Oradea-Mare-Șoara-Buziaș în sumă de 133.155 lei.
- Refacerea șoselei Tg.-Ocna-Cernăuți-Pașcu în sumă de 274.090 lei.
- Refacerea altor șosele mai mici și proiecte în total s'au aprobat lucrări pentru o sumă de 2.239.455 lei.

Prețurile la restaurantele din București

Primăria Capitalei a dat o ordonanță, în vigoare mâine 1 Octomvrie, care stabilește noul tarif al restaurantelor și ospătărilor.

Prețurile sunt următoarele:

- Porția de carne cu legume sau paste făinoase sau ciorbă cu carne, porția lei 3, 4; Un fel de mâncare caldă cu porția, lei 10, 9, 7; Un fel de mâncare rece porția lei 10, 9, 7; Un fel de mâncare cu garnitură (fleur-de-potage, sau fel de friptură de vacă cu sos) porția lei 15, 12, 10; Brânză albă sau alt deșeu porția lei 7, 6, 5; Un compot porția lei 7, 6, 5;
- Patronii restaurantelor, birturilor și ospătărilor, sunt obligați sub sancțiune de a include localul, de a schimba sau alina preparatele tarifate, astfel ca acele porții de mâncare să se servească consumatorilor numai într'o singură zi pe săptămână.
- Prețurile sunt scotocite pentru restaurantele de clasa I, II, și a III.

Situația externă a României

Într'o edunare politică la Iași, d. G. Mărzescu a făcut, între altele, următoarele declarațiuni cu privire la situația externă a României:

Acțiunea noastră este o acțiune de propagandă pentru a ne face cunoscuți tuturor, pentru că mulți dintre acei cari se pretind a ne cunoaște nu ne cunosc.

Pe baza noului legi economice ce am înființat în sesiunea trecută, chemăm la colaborare capitalurile străine, și nu există nici un om politic și nici un om de finanțe din străinătate, care să condamne și punctul de vedere național al politicii noastre economice, care ne da dreptul cel puțin la atâta ca ceace se va extrage din bogățiile pământului nostru să nu fie îndreptat de către alții împotriva ființei statului nostru

și a desvoltării poporului nostru.

Nu există Stat, întemeiat pe ideea națională, care să condamne preocuparea națională a populației noastre economice. Și prin solidaritatea tuturor Statelor întemeiate pe această idee politica noastră economică și financiară va izbucni.

Dealtminteri primirea făcută Suveranilor noștri, îndoită alegere a amicului și colegului Duca la Liga Națiunilor și buna primire făcută propunerii ministrului nostru de finanțe în ce privește împrumutul nostru cultural, sunt atâtea fapte care dovedesc că țara și guvernul nu se găsec scoborite acolo unde voesc vrăjmașii ei s'o scoboare, ci înălțată, cu concursul tuturor, acolo unde politica ei înțeleaptă și prestigiul Statului o duc.

Ultima oră

Demisia Guvernului Grec

Atena. Dl. Populis, președintele de Consiliu și a înaintat demisia. Cauza acestei demiteri, pare a fi din cauză că nu a avut majoritate în parlament. Ședintele Parlamentului au fost amânate, până la noua constituire a Guvernului.

Dnii miniștrii Tătărescu și Inculeț în Basarabia

București. Eri seară dnii miniștrii Tătărescu și Inculeț, însoțiți fiind de către dnul general Ștefănescu, comandantul corpului de jandarmi și dl. Romulus Voinescu, directorul general al Siguranței, au plecat în Basarabia, pentru a da nouă înțințiuni în administrație.

Noul decan al Facultății de medicină din București

București. În urma demisiei dlui doctor Minovici, din postul de decan al Facultății de medicină din București, ministerul de In-

strucție Publică a delegat în locul dsale pe dl dr. Babeș.

O nouă ciocnire de trenuri

Trenurile din direcția București — via Timișoara — nu au sosit în Arad până la ora când punem ziarul nostru sub presă. După o știre particulară, s'ar fi întâmplat un grav accident de tren în apropiere de Craiova. — Se spune că s'ar fi produs o mare ciocnire de trenuri, din cauza căreia s'ar fi prăbușit un pod. Știrea așteaptă confirmarea.

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica **Mica Publicitate**
2 Oct. 1924

Noul buget al Franței

PARIS, 1. (Radior). — Ministerul de finanțe a făcut o expunere a bugetului pe 1925 în comisiunea de finanțe a parlamentului. Budgetul pe anul 1925 urmărește completă asanare a finanțelor franceze și răspunde condițiilor esențiale de unitate, sinceritate și echilibru bugetar.

Va cuprinde în același timp budgetul general și budgetul special, cheltuieli acoperite, cheltuieli permanente și cheltuieli nepermanente.

Vechiul budget general atinge cifra de 25691 milioane; această cifră a fost redusă în urma comprimărilor la 24079 milioane. Toate cheltuielile au fost calculate în așa fel încât nu se prevede nici un credit suplimentar, afară doar dacă vor interveni cazuri cu totul speciale.

Privitor la plățile în străinătate, toate calculele s'au făcut pe baza cursului lirei sterline și al dolarului, luând media dela Aprilie la Iulie. Budgetul special a fost redus cu 730 milioane, iar reducerea totală atinge cifra de 2392 milioane. Cheltuielile totale, după fuzionarea celor două bugete, ating cifra de 32456 milioane.

După intrările primelor opt luni din 1924, veniturile vor atinge cifra de 20854 milioane. În scop de a acoperi diferența de 2502 milioane, ministrul de finanțe își propune să ia măsuri care vor propune cel puțin 1777 milioane.

Ministrul de finanțe se va strădui îndeosebi să reprime fraudele fără a aduce un prejudiciu schimbului.

Modalitățile de percepție a impozitului general asupra veniturilor vor fi ameliorate, sancțiunile vor fi înăsprițe pentru a grăbi plata contribuției impuse beneficiarilor de război.

După ce au fost consultați reprezentanții comerțului extern, ministrul de finanțe s'a convins că impozitul asupra cifrei de afaceri privitoare la export, poate fi suprimat.

O parte din produsul taxelor vor fi vătate în folosul instituțiilor naționale ca asigurare, reasigurare precum și pentru credite necesitate de export.

Ministrul de finanțe va majora tarifele asupra operațiunilor de bursă și schimbului, va înființa o taxă asupra societăților de asigurare, un impozit asupra plusului realizat din imobile și fondurile de comerț și va suprima taxele asupra cifrelor de afaceri pentru grâu și făină.

Ministerul de finanțe va organiza monopolurile statului, cari vor deveni autonome sub controlul statului. La aceste venituri trebuie adăugată diferența dintre plățile germane conform cu planul Dawes și cheltuielile de ocupație precum și alte cheltuieli necesitate de executarea tratatului, adică 800 milioane.

Veniturile astfel completate ating cifra de 32.481 milioane. Budgetul astfel echilibrat se va feri de orice cheltuieli neacoperite.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Telefonia fără fir în Austria

Cu începere dela 1 Octombrie va funcționa în mod public, stațiunea de transmisie din Viena (Stubenring) a Societății austriace „Radioverkerhrs A. G.”

Consiliul de direcție, prevăzută de legea de concesiune, s'a constituit zilele trecute și el se compune din: câte un reprezentant al fiecăreia din cele 7 provincii ale Austriei de azi; un reprezentant al Camerei de Comerț și unul al Camerei lucrătorilor; mai departe, câte un reprezentant al asociațiilor industriale și comerciale și în fine din 9 membri alesi de Societatea Radioamatorilor.

Au fost supuse consiliului de direcție, spre aprobare, 2 ordonanțe, care se referă:

Prima la instalarea și exploatarea telegrafelor particulare fără fir, și a instalațiilor pentru telegrafia fără fir; iar

A 2 ordonanță, se referă la Antenele de recepție telegrafelor transmise prin t. f. f.

Consiliul de direcție, voia a simplifica prima ordonanță și anume; a) a elimina obligațiunea ce impune acea ordonanță, amatorilor, ca ei să prezinte la cumpărarea aparatelor, autorizația de funcționare.

b) A elimina controlul prevăzută pentru fabricile care construiesc și negustori care vând aparate pentru telegrafia f. f.

Reprezentanții poștelor și telegrafelor austriace, s'au opus la eliminarea acestor controluri, pe motiv că s'ar favoriza abuzurile și funcționarea telefoanelor clandestine, care ar aduce pagube materiale atât direcției Poștelor cât și societății concesionare.

Consiliul de direcție a redus, părțile care vor fi supuse controlului, dela 8 câte prevedea ordonanța la-a numai la 3, cele mai principale și anume: Receptoarele cu o rezistență de peste 1000 ohmi.

Electroni cu o capacitate normală mai mare 3 Watti și Microfonul.

Oricine dorește a instala, exploata și a lua parte la comunicări, va cere un permis dela poșta locală pentru care va plăti odată pentru totdeauna o taxă de 15.000 K. sau 30000 K. (dacă are un venit lunar mai mare 7.000.000 K.) Taxa de abonament la comunicări convenită societății „Kavag” este de 20000 K. lunar, sau de 60000 K. (pentru cei cu un venit mai mare de 7.000.000 lunar).

—00—

Economice.

Agricultura Ungariei

Solul cultivabil al Ungariei este de aproape 9.300.000 hectare pe cari se pot face toate semănăturile ca și odinioară — căci cu toate dificultățile anilor din urmă Ungaria a reușit totuși să facă unele progrese. Astfel dela 1920 până în 1924 cultura grâului s'a dublat încetul cu încetul cum de altfel s'a făcut și cu celelalte cereale.

Recoltele au progresat odată cu sporirea însămânțărilor dela 9,6 chintale grâu în 1920 la 13,3 chintale în 1924.

Dar cu tot sporul înregistrat de statistică, nu s'a atins încă limita posibilităților agricole. Ungaria ar putea produce mult mai mult în domeniul agriculturii dacă ar dispune de capitaluri.

Subsecretarul de stat d. Szaboki care este și directorul oficiului central al statisticii ungare, arată într'un studiu apărut de curând că din populația de 7 milioane și jumătate a Ungariei, 4.200.000 sunt agricultori, iar 1.500.000 sunt ocupați în industrie. Ori mulțimea mare de agricultori cere sporirea utilizării de muncă pentru ca să se poată obține un supra produs pentru exporturi.

Din statistici se poate constata că aproape trei sferturi din cerealele exportate de Ungaria înainte de război, erau din teritoriile Ungariei actuale.

Tot aceste teritorii au furnizat producțiile celelalte cari se vindeau pe piețele străine.

Aproape întreaga cantitate de 275.000 chintale tutun și 940.000 htl. vin, spirit etc. exportate anual între 1911 și 1915 au fost furnizate de teritoriile actuale ungare. Se poate deci spune cu siguranță, conchide ziaristul francez — că Ungaria poate să obțină din nou excedentele agricole ce le avea până în 1914. Un fapt decisiv o dovedește; în 1923 producția ei a egalat pe cea anterioară războiului.

Trebuie să se știe că în Germania unde pământul este mult mai sărac, prin procedeele moderne se obțin rezultate mult mai bune decât în Ungaria unde solul este renumit de fertil. Îndată ce metodele primitive de astăzi vor fi înlocuite cu o cultură similară celei din occident, agricultorii maghiari vor putea exporta cantități importante. Toate aceste nu trebuie uitate acum când se discută la Liga Națiunilor ajutorarea și refacerea acestei țări.

Operațiunile băncilor austriace

La Viena a avut loc în ziua de 22 Septembrie o consfătuire între ministrul de finanțe și reprezentanții a 10 mari bănci Vieneze. Ministrul Kienbok a făcut reprezentanților celor 10 bănci, o expunere asupra intenției ce are de a cere băncilor ușurarea condițiilor pe care le impune publicului la acordarea creditelor. Acela va avea loc cât mai repede posibil, deoarece de ușurarea acestor condiții depinde micșorarea ce

guvernul intenționează a face asupra impozitelor pe depuneri și pe efecte, pe care le percepe azi statul austriac. Aceste condiții au fost impuse recent de Comitetul Ligei Națiunilor. Reprezentanții băncilor vieneze, au arătat că diferența mare între dobânda cerută pentru împrumuturi și cea plătită pentru depuneri, este relativ mai mare în alte țări cum este de exemplu în Elveția, decât în Austria. Hotărârea definitivă s'a amânat pentru o nouă conferință care va avea loc în curând la ministrul de finanțe din Viena.

Asemenea s'a discutat chestiunea întocmirii bilanțurilor pe viitor în monedă aur. Toți reprezentanții băncilor au arătat că în această chestiune trebuie procedat cu mare precauție și au conchis că în prezent nu e încă momentul potrivit pentru un asemenea fapt.

Ce exportăm în Egipt

După datele publicate de autoritățile egiptene și pe cari ni le face cunoscute corespondentul nostru particular la Cairo, rezultă că exportul României în Egipt în primul trimestru al acestui an a fost în valoare de 156.855 lire egiptene sau 4.078.230 franci aur.

Cât de puțin important a fost exportul nostru acolo reiese din faptul că importul total al Egiptului în 106.089.770 franci aur.

Deși România e cea mai aproape de Egipt dintre țările cari posedă produsele ce-i trebuie mai mult, exportul nostru acolo nu reprezintă nici a 20-a parte din importul egiptean.

Iată, după aceleași date cari sunt produsele ce am exportat în cele trei luni, în Egipt, și în ce cantități, indicând între paranteze valoarea lor în franci aur:

Cai 87 capete (56.550); Fasole 13.800 G. (6.240); Brânzeturi 108 G. (234); Făină 1.722 (572); Diverse fructe 3.068 kgr. (1.482); Nuci 94.595 kgr. (61.906); Grâne 62.698 G. (34.048); Vin 45 doz. (1.820); Petrol 10.836 tone (1.637.688) și 27.050 lăzi (185.094); Benzină 766 tone (256.204) și 1.198 lăzi (14.482); Uleiuri 31.177 kgr. (12.714); Cherestea 29.682 metri cubi (1.78.042); Lemn lucrat 164 metri cubi (24.154).

Piața cerealelor

Orzul fără cumpărători, fasolea neglijată. Cerealele au cotat la:

BRĂILA: orz 72500 lei, ovăz 50000 lei, fasole 110-115000 lei, grâu 75-78000 lei porumb 59000 lei vagonul.

GALAȚI: orz 72500 lei, ovăz 50000 lei, fasole 110-115000 lei, grâu 75-78000 lei, porumb 59000 lei vagonul.

CONSTANȚA: orz 72500 lei, ovăz 50000 lei, fasole 110-115000 lei, porumb 59000 lei grâu 75-78000 lei vagonul.

CALARASI: orz 70000 lei, ovăz 48000 lei, fasole 110-115000 lei, porumb 58000 lei, grâu 75-78000 lei vagonul.

TULCEA: orz 72000 lei, grâu 75-78000 lei vagonul.

ISMAIL: orz 72000 lei, porumb 59500 lei vagonul.

GIURGIU: orz 70000 lei, porumb 58000 lei, fasole — lei, grâu — lei vagonul.

OLTENIȚA: orz 70.000 lei, porumb 58000 lei vagonul.

IN BASARABIA: orz 72000 lei, ovăz — lei, porumb 59000 lei vagonul.

Știri externe

VIENA. — Mai multe orașe austriace între cari Saizburg, Innsbruck, Linz și Graz, tratează cu președintele lui „National City Bank”, d. Mitchell, pentru acordarea unui credit de 100 milioane coroane (14 milioane dolari). Acest credit va fi întrebuințat numai în investițiuni productive, în cursul tratativelor s'a ivit o greutățe: banca americană cere din partea orașelor mai sus menționate, o garanție solidară, pe căd primăriile respective nu s'au hotărât încă să acorde această cauțiune. Se speră că și acest inconvenient va fi înlăturat și că se va putea obține în curând creditul.

PRAGA. — D. C. J. Mitchell, președintele băncii „National City Bank” din New-York se găsește actualmente la Praga și se pare că scopul vizitei sale ar fi negocierea unui împrumut industrial de 40 milioane dolari pe care Statele Unite le-ar acorda Cehoslovachiei.

BELGRAD. — În Jugoslavia cu începere dela 1 Septembrie a. c., taxele de vamă la import cum și taxele accesorii, cari erau plătite în aur, se vor achita în dinari hârtie socotindu-se o mie de dinari hârtie 100 de dinari aur.

Taxele de import pentru obiectele de lux se percep socotindu-se 600 dinari hârtie pentru 100 de dinari aur.

BEGRAD. — Ziarele oficiale aduc lămuriri asupra motivelor întreruperii tratativelor comerciale între Austria și Jugoslavia. Delegația austriacă ceruse o reducere a tarifului vamal în ceea ce privește taxarea articolelor industriale. Cum însă producția industriei indigene este printru guvernul jugoslav un principiu absolut, el n'a putut satisface cererea Austriei. Se speră că dificultățile acestea vor putea fi totuși înlăturate.

Devizele și val

R a d o r, 2 Octombrie.

Zürich: Deschiderea: In
Berlin: 124.50 —
Amsterdam: 202.75 —
New-York: 524.62.50 —
Londra: 2342.50 —
Paris: 2782.50 —
Milano: 2297.50 —
Praga: 1565. — —
Budapesta: 68. — —
Belgrad: 720. — —
București: 270. — —
Varșovia: 102.75 —
Viena: 7375. — —

București închiderea: Paris 10
857, Berlin —, Newyork 193. —,
Zurich 37. —, Viena 27.90, Praga
pesta —

Valute: Napoleon —, Marca de
—, lira turcească —, font englez
francez 11.25, franc elvețian 37. —,
drachma —, dinar 260, dolar 191. —,
austriacă 28. —, coroana maghiară
coș 560, Marca polonă —. —.

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

Reclama e sufletul comerc

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)